

KRÚDY GYULA

VÁRADY ZSUZSA

GYERE IDE ÉS HOZZÁL EGY FÉLLITER BORT!

„Pá, szerelem, te elzsuppolt vándorkomédiás; pá, őrzítő vágy, melynek jelenlétében úgy szaladgált az alulírott, mint a kandúr, amelynek farkára égő papírost kötnek... Pá, elmerengő séta a hársak alatt, begymászás és hosszadalmas gyaloglás, fáradalmas utazás, váróterembeli éjszakázás, szívdobogós randevú, ugrás az első emelet-ről és tébolyult menekülés az erdőben a házórzó komondorok elől... Ég veled, mennybéli szűzességű, drága ifjúság. Aladin csodalámpásának fényében megjelenő házasságos élet, aranylakodalom után ábítózó öregség.”

Negyvenedik évéhez érve, jó néhány „nőies” kaland után, Krúdy ezekkel a szavakkal búcsúzott az ifjúságtól és a szerelemtől, majd pedig annak rendje-módja szerint – balálisan beleszeretett egy fiatal lányba.

„Nézd meg az anyját, vedd el a lányát!” Krúdy először a lány anyjának udvarolt, egy szállodaigazgató feleségének, aki Rezsán néven szerepel leveleiben. „Rezsánom, akinek a neved is királynő, vajon érzed-e, hogy mérhetetlenül szeret valaki?” 1915-ben Krúdy Siófokon nyaralt, ott ismerkedett meg Rezsán tizenhat éves lányával, Várady Zsuzsával. Az ismeretségből hamarosan kölcsönös szerelem s eljegyzés lett, aztán – mivel a család, nyilván a nagy különbség miatt, elenezte a házasságot – leányszöktetés. Krúdy nagy nehezen elvált első feleségétől, s a házasság a fiatal lánnyal megkötöttet. Nemsokára lányuk született: Krúdy Zsuzsa.

A fennmaradt szerelmes levelek és Várady Zsuzsának a lánya számára készített jegyzetei egyaránt arról tanúskodnak, hogy Krúdynak ez az utolsó fellángolása mély érzelem volt. Menyasszonyáról, feleségéről mintázta legszebb, leglíraibb nőalakjait: Az útitárs Eszténáját, Áldáskát, a Hét bagolyban, a Bukfenc Gyöngyvirágját, az Asszonyságok díja hősnőjét, Natáliát, aki a regényben belehal a szülésbe.

A házasság nyugalmit azonban nem a kalandor Szindbád számára találták ki. Krúdy nem tudott lemondani kimaradozásairól, a kocsmai borozgatásokról; nem

volt ideális férj. A fiatalasszony sírt, panaszkodott, fenyegetőzött, aztán – mit tehetett egyebet? – megenyhült, és szaladt a békítő borért.

Krúdy pedig elkezdte írni novelláit a velőcsont és a tányérhús fogyasztásának örömeiről...